

Załącznik nr 1 do SIWZ dla zadania:
Wykonanie ekspertyz na potrzeby uzupełniania stanu wiedzy dla przedmiotów ochrony w obszarach Natura 2000: Dębniańskie Mokradła PLH020002, Dolina Łachy PLH020003, Łęgi Odrzańskie PLH020018, Pasma Krowiarki PLH020019, Dolina Widawy PLH020036, Dolina Dolnej Kwisy PLH020050, Ostoja nad Bobrem PLH020054, Masyw Chełmca PLH020057, Ostoja Nietoperzy Gór Sowich PLH020071
WOA.261.14.2019.JT

OPIS PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA

I. Opis przedmiotu zamówienia

1. Przedmiot zamówienia obejmuje wykonanie chiropterologicznych ekspertyz przyrodniczych na potrzeby uzupełniania stanu wiedzy dla przedmiotów ochrony w 9 obszarach Natura 2000 na Dolnym Śląsku w ramach realizacji projektu nr POIS.02.04.00-00-0191/16, pn. „Inwentaryzacja cennych siedlisk przyrodniczych kraju, gatunków występujących w ich obrębie oraz stworzenie Banku Danych o Zasobach Przyrodniczych”, w szczególności:
  - 1) sporządzenie harmonogramu prac terenowych oraz opracowanie metodyki inwentaryzacji;
  - 2) wykonanie w terenie inwentaryzacji przyrodniczej oraz/lub przeprowadzenie badań terenowych w celu dokonania oceny stanu ochrony przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000 objętych ekspertyzą zgodnie z metodyką Państwowego Monitoringu Środowiska Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, zwanego dalej „PMS GIOŚ”, zgodnie z zakresem i na terenie wskazanym w zarządzeniach Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu w sprawie ustanowienia planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000;
  - 3) opracowanie dokumentacji:
    - a) raportu z prac terenowych z uwzględnieniem:
      - metodyki prowadzonych badań,
      - wskazania i opisanie lokalizacji stanowisk gatunków nietoperzy i ich siedlisk,
      - kart obserwacji gatunków,
      - podsumowania wyników prac terenowych;
    - b) Szablону dokumentacji uzupełnienia stanu wiedzy, zwanego dalej „Szablonem”, w zakresie przedmiotów ochrony objętych ekspertyżą z uwzględnieniem:

OPIS PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA

- informacji o przedmiotach ochrony objętych ekspertyzą,
  - oceny stanu ochrony przedmiotów ochrony – rzeczywistego i referencyjnego,
  - identyfikacji i opisu zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych, istniejących i potencjalnych,
  - ustalenia celów działań ochronnych,
  - ustalenia działań ochronnych, w tym monitoringu stanu i monitoringu realizacji celów działań ochronnych,
  - propozycji zmian Standardowego Formularza Danych, zwanego dalej „SDF”, wraz z uzasadnieniem – w zakresie przedmiotów ochrony objętych ekspertyzą,
  - wykorzystanej literatury;
- c) danych przestrzennych w postaci cyfrowych warstw informacyjnych (GIS);
- d) map tematycznych;
- e) dokumentacji fotograficznej dla każdego z przedmiotów ochrony objętych ekspertyzą.

2. Przedmiot zamówienia podzielony jest na 9 następujących zadań częściowych:

Zadanie	Typ ekspertyzy	Obszar Natura 2000	Gatunek	Zakres badań	Obszar badań	Termin badań
N1	Chiroptero-logiczna	Dębniańskie Mokradła PLH020002	1308 mopek <i>Barbastella barbastellus</i>	Parametr populacja gatunku. Określenie liczebności populacji i miejsc rozrodu	Cały obszar Natura 2000	2020-2021 rok
			1323 nocek Bechsteina <i>Myotis bechsteinii</i>			
			1324 nocek duży <i>Myotis myotis</i>			
N2	Chiroptero-logiczna	Dolina Łachy PLH020003	1308 mopek <i>Barbastella barbastellus</i>	Parametr populacja gatunku.	Cały obszar Natura 2000	2020-2021 rok
			1324 nocek duży <i>Myotis myotis</i>			
N3	Chiroptero-logiczna	Łęgi Odrzańskie PLH020018	1324 nocek duży <i>Myotis myotis</i>	Ocena możliwego wpływu drogi nr 338 na		

OPIS PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA

			1318 nocek łydkowłosy <i>Myotis dasycneme</i>	śmiertelność osobników gatunków i na stan zachowania siedlisk gatunków – jeden sezon badawczy.	Droga krajowa nr 338, na odcinku przebiegającym przez Obszar w rejonie Lubiąża	2020-2021 rok
			1323 nocek Bechsteina <i>Myotis bechsteinii</i>	Wyszukanie dziennych kryjówek, kolonii rozrodczych, zimowisk i lepsze rozpoznanie żerowisk – jeden sezon badawczy.	Cały obszar Natura 2000	
			1324 nocek duży <i>Myotis myotis</i>			
N4	Chiropterologiczna	Pasma Krowiarki PLH020019	1321 nocek orzęsiony <i>Myotis emarginatus</i>	Poszukiwanie kolonii rozrodczych.	Cały obszar Natura 2000 – w obrębie potencjalnych siedlisk	2020-2021 rok
			1323 nocek Bechsteina <i>Myotis bechsteinii</i>			
N5	Chiropterologiczna	Dolina Widawy PLH020036	1308 mopek <i>Barbastella barbastellus</i>	Określenie stopnia wykorzystania obszaru Natura 2000 oraz jego znaczenia dla gatunków – potencjalnych siedlisk (miejsc żerowania, szlaków migracji lub przemieszczania)	Cały obszar Natura 2000	2020-2021 rok
			1318 nocek łydkowłosy <i>Myotis dasycneme</i>			
			1324 nocek duży <i>Myotis myotis</i>			
N6	Chiropterologiczna	Dolina Dolnej Kwisy PLH020050	1308 mopek <i>Barbastella barbastellus</i>	Letnia i zimująca populacja	Cały obszar Natura 2000	2020-2021 rok
			1318 nocek łydkowłosy <i>Myotis dasycneme</i>	Przelotna populacja		
			1324 nocek duży <i>Myotis myotis</i>	Letnia populacja – miejsca rozrodu, żerowiska, trasy przelotów		
N7	Chiropterologiczna	Ostoja nad Bobrem PLH020054	1308 mopek <i>Barbastella barbastellus</i>	Występowanie gatunku – odłowy, próba identyfikacji kolonii rozrodczych w	Cały obszar Natura 2000	2020-2021 rok

OPIS PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA

				okresie czerwiec-lipiec. Zweryfikowanie znaczenia obszaru dla ochrony gatunku		
			1324 nocek duży <i>Myotis myotis</i>	Wyznaczenie żerowisk i tras przelotów za pomocą telemetrii (min. 10 osobników dorosłych) w okresie od 20 czerwca do 10 lipca.		
N8	Chiroptero- logiczna	Masyw Chełmca PLH020057	1308 mopek <i>Barbastella barbastellus</i>	Letnia populacja	Tereny leśne w obszarze Natura 2000	2020- 2021 rok
			1318 nocek łydkowłosy <i>Myotis dasycneme</i>			
			1323 nocek Bechsteina <i>Myotis bechsteinii</i>			
			1324 nocek duży <i>Myotis myotis</i>			
N9	Chiroptero- logiczna	Ostoja Nietoperzy Gór Swoich PLH020071	1308 mopek <i>Barbastella barbastellus</i>	Letnia populacja, rozpoznanie głównych żerowisk, kolonii rozrodczych, sposobu użytkowania, tras migracji dobowych i sezonowych	Cały obszar Natura 2000	2020- 2021 rok
			1323 nocek Bechsteina <i>Myotis bechsteinii</i>			
			1324 nocek duży <i>Myotis myotis</i>			

II. Podstawa opracowania ekspertyz przyrodniczych

1. Ekspertyzy przyrodnicze należy sporządzić na podstawie:
  - 1) wyników badań terenowych przeprowadzonych przez Wykonawcę w zakresie i na terenie wskazanym w zarządzeniu w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla danego obszaru Natura 2000,
  - 2) dokumentacji planu zadań ochronnych dla danego obszaru Natura 2000,
  - 3) SDF dla danego obszaru Natura 2000, dostępnego na stronie internetowej Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (<http://natura2000.gdos.gov.pl>),
  - 4) przewodników metodycznych gatunków opracowanych na potrzeby monitoringu gatunków zwierząt i siedlisk przyrodniczych PMS GIOŚ, dostępnych na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (<http://siedliska.gios.gov.pl>).
2. Zakres prac należy wykonać zgodnie z:
  - 1) *rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 186 ze zm.)* oraz odpowiednio:
    - a) *zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 14 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dębniańskie Mokradła PLH020002 (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2014 r. poz. 1945 i z 2017 r. poz. 3919),*
    - b) *zarządzeniem Nr 22 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 31 października 2013 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Łachy PLH020003 (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2013 r. poz. 5582),*
    - c) *zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 30 września 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Łęgi Odrzańskie PLH020018 (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2014 r. poz. 4042),*
    - d) *zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 29 września 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Pasma Krowiarki PLH020019 (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2014 r. poz. 4025),*
    - e) *zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 1 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Widawy PLH020036 (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2014 r. poz. 1687 i z 2018 r. poz. 1396),*
    - f) *zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 29 grudnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Kwisy PLH020050 (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2014 r. poz. 5475),*
    - g) *zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 23 września 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja nad Bobrem PLH020054 (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2014 r. poz. 3942 i z 2016 r. poz. 2723),*

- h) zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 8 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Masyw Chełmca PLH020057 (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2014 r. poz. 1892 i z 2016 r. poz. 2724),
  - i) zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 23 września 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nietoperzy Gór Sowich PLH020071 (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2014 r. poz. 3941 i z 2017 r. poz. 802),
- 2) innymi aktualnymi na dzień odbioru przedmiotu zamówienia aktami prawnymi dotyczącymi przedmiotu zamówienia.
3. W przypadku zmiany ww. aktów prawnych w trakcie realizacji umowy Wykonawca uwzględni te zmiany w wersji ostatecznej dokumentu.
4. Zamawiający przekaze Wykonawcy po podpisaniu umowy w wersji elektronicznej na płycie/płytkach CD/DVD:
- 1) zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla danego obszaru Natura 2000,
  - 2) dokumentację planu zadań ochronnych dla danego obszaru Natura 2000 wraz z danymi przestrzennymi,
  - 3) materiały o charakterze katastralnym powstałe na potrzeby Land Parcel Identification System,
  - 4) ortofotomapę pozyskaną z państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego (aktualność danych 2016-2018),
  - 5) dane ewidencyjne pozyskane z poszczególnych Powiatowych Ośrodków Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej (działki ewidencyjne i użytki gruntowe).

III. Zakres prac terenowych

1. Inwentaryzacja.
- Wykonawca w ramach badań terenowych zobowiązany jest zinwentaryzować 100% powierzchni stanowiących miejsca występowania lub potencjalne miejsca występowania gatunków zwierząt w granicach terenu wskazanego w zarządzeniu w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla danego obszaru Natura 2000 (obszar wdrażania działania ochronnego związanego z uzupełnieniem stanu wiedzy).
- W ramach inwentaryzacji należy przeprowadzić badania w zakresie wskazanym w zarządzeniu, m.in. dotyczące okresów aktywności nietoperzy, wskazania lokalizacji kolonii/kryjówek letnich, ważnych miejsc rojenia, szlaków migracyjnych, terenów żerowiskowych.
- Prace terenowe należy prowadzić w terminach umożliwiających identyfikację gatunków objętych ekspertyzą oraz określenie ich stanu ochrony.
2. Ocena stanu ochrony – dotyczy wszystkich zadań.
- Wykonawca przeprowadzi badania terenowe w celu dokonania oceny stanu ochrony przedmiotu ochrony (pełnej lub w zakresie wskazanego w zarządzeniu parametru/wskaźnika): wybór powierzchni badawczych i ich sugerowana wielkość, sposób wykonywania badań, termin wykonania badań, dodatkowe informacje i wytyczne (jeśli dotyczy) - zgodnie z metodyką PMS GIOŚ.
- W przypadku braku wskazania w metodyce PMS GIOŚ sposobu prowadzenia badań oraz braku wyszczególnienia dla danego gatunku parametrów i wskaźników oceny stanu ochrony, należy zaproponować ekspercki sposób przeprowadzenia badań

(uwzględniający nasłuchy detektorowe i poszukiwanie schronień nietoperzy, kolonii/kryjówek letnich, ważnych miejsc rojenia, szlaków migracyjnych, terenów żerowiskowych) oraz wskaźniki niezbędne do dokonania oceny stanu zachowania, które należy przedłożyć Zamawiającemu do akceptacji.

IV. Zakres opracowania raportu z prac terenowych

1. Opisanie metodyki prowadzonych badań zgodnej z metodyką PMS GIOŚ.
2. Wskazanie i opisanie lokalizacji stanowisk gatunków nietoperzy i ich siedlisk w granicach terenu wskazanego w zarządzeniach w sprawie ustanowienia planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 z uwzględnieniem:
  - 1) działek ewidencyjnych (wraz z podaniem obrębu ewidencyjnego i gminy), w obrębie których stwierdzono poszczególne stanowiska gatunków nietoperzy i ich siedliska,
  - 2) współrzędnych w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992,
  - 3) powierzchni siedlisk gatunków nietoperzy w obszarze objętym ekspertyzą.Wykonawca przedstawi ww. informacje także w postaci cyfrowych warstw informacyjnych i wydruków map.
3. Opracowanie kart obserwacji gatunków na podstawie posiadanej wiedzy merytorycznej, dostępnych opracowań, w tym dokumentacji planu zadań ochronnych dla danego obszaru Natura 2000, zgromadzonych danych i informacji o konkretnych stanowiskach gatunków oraz w oparciu o badania terenowe przeprowadzone w zakresie i w granicach terenu wskazanych w zarządzeniach w sprawie ustanowienia planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000, wypełnionych zgodnie ze wzorami przedstawionymi w podręcznikach metodycznych opracowanych w ramach PMS GIOŚ.
4. Podsumowanie wyników prac terenowych.

V. Zakres wypełniania Szablону

1. Informacja o przedmiotach ochrony objętych ekspertyzą.
Wykonawca przedstawi informacje na temat przedmiotów ochrony objętych ekspertyzą: krótką charakterystykę gatunku, informacje o ogólnym stanie zachowania gatunku i jego siedliska w sieci Natura 2000 i w obszarze Natura 2000, opis terenu, na jakim prowadzone były badania, i jego znaczenie dla gatunku. Wykonawca wskaże też podstawę i zakres sporządzenia ekspertyzy (zgodne z zapisami zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 – np. „Określenie stopnia wykorzystania obszaru Natura 2000 oraz jego znaczenia dla gatunków – potencjalnych siedlisk (miejsc żerowania, szlaków migracji lub przemieszczania)”).
Wykonawca przedstawi ww. informacje na Szablonie (pkt 1 Szablону), który stanowi załącznik A do Opisu Przedmiotu Zamówienia.
2. Ocena stanu ochrony przedmiotów ochrony.
  - 1) Wykonawca przeprowadzi ocenę stanu przedmiotów ochrony – rzeczywistego i referencyjnego - na podstawie posiadanej wiedzy merytorycznej, dostępnych opracowań, w tym dokumentacji planu zadań ochronnych dla danego obszaru Natura 2000, zgromadzonych danych i informacji o konkretnych stanowiskach gatunków w oparciu o badania terenowe, które zweryfikują i uzupełnią posiadaną wiedzę.
  - 2) Wykonawca dokona oceny stanu przedmiotów ochrony dla poszczególnych stanowisk, na których prowadzone były badania terenowe, a następnie określi ogólną

ocenę stanu ochrony gatunku w obszarze Natura 2000 z uwzględnieniem ocen stanu dla pozostałych stanowisk w obszarze Natura 2000.

- 3) Gdy występowanie danego gatunku nie zostanie potwierdzone podczas badań terenowych oraz wykazany zostanie brak siedliska tego gatunku w granicach całego obszaru Natura 2000 lub jego zanik w wyniku procesów naturalnych, a także jeśli Wykonawca posiada nowsze i udokumentowane dane i informacje inne niż te zawarte w SDF-ie i dokumentacji planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 w odniesieniu do danego gatunku, dane te, w połączeniu z wynikami badań terenowych, mogą posłużyć do wyłączenia gatunku z listy przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000. Propozycja wyłączenia gatunku z listy przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 musi zostać udokumentowana informacjami i danymi naukowymi, które potwierdzą, że popełniono błąd w SDF-ie w zakresie identyfikacji przedmiotów ochrony i ich oceny albo nastąpił zanik gatunku w wyniku procesów naturalnych niewynikających z faktu niepodejmowania działań ochronnych po 1 maja 2004 roku.
- 4) Wykonawca przedstawi wszelkie dodatkowe informacje na temat gatunków i ich siedlisk, oceny ich stanu oraz wskaże przyczynę nadania ocen dla poszczególnych stanowisk.

Wykonawca przedstawi ww. informacje na Szablonie (pkt 2 i 2a Szablonu) oraz w postaci cyfrowych warstw informacyjnych.

3. Zidentyfikowanie, opisanie i ocena zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych, istniejących i potencjalnych.

Wykonawca przeanalizuje zagrożenia dla gatunku wskazane w zarządzeniu w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla danego obszaru Natura 2000, a jeśli znajdzie taką konieczność, zaproponuje ich zmianę, określi charakter zaproponowanych zagrożeń oraz ich wpływ na przedmioty ochrony, dokonując powiązania relacji przyczynowo - skutkowych ze wskaźnikami decydującymi o stanie ochrony gatunku.

Zagrożenia należy ustalić poprzez podanie kodu zagrożenia i jego nazwy, zgodnie z *Listą referencyjną zagrożeń, presji i działań (Dyrekcja Generalna ds. Środowiska, Europejska Agencja Środowiska (EEA), ostatnia aktualizacja 12.04.2011)*, stanowiącą załącznik nr 5 do *Instrukcji wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000. Wersja 2012.1* dostępnej pod adresem <http://natura2000.gdos.gov.pl/wytyczne-i-poradniki>.

Wykonawca przedstawi ww. informacje na Szablonie (pkt 3 Szablonu) oraz w postaci cyfrowych warstw informacyjnych i wydruków map.

4. Ustalenie celów działań ochronnych.

Wykonawca przeanalizuje cele działań ochronnych wskazane w zarządzeniu w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla danego obszaru Natura 2000, a jeśli znajdzie taką konieczność, zaproponuje ich zmianę.

Podczas ustalania celów działań ochronnych Wykonawca uwzględni:

- 1) konieczność utrzymania lub osiągnięcia właściwego (referencyjnego) stanu ochrony przedmiotów ochrony;
- 2) możliwość osiągnięcia celów działań ochronnych;
- 3) istniejące i potencjalne uwarunkowania (w tym społeczne i gospodarcze) oraz ograniczenia (w tym: techniczne, finansowe, organizacyjne, wynikające z braku wiedzy).

Wykonawca przedstawi ww. informacje na Szablonie (pkt 4 Szablonu).

5. Ustalenie działań ochronnych, wynikających z ustalonych celów działań ochronnych. Wykonawca przeanalizuje działania ochronne dla gatunku wskazane w zarządzeniu

w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla danego obszaru Natura 2000, a jeśli zajdzie taka konieczność, zaproponuje ich zmianę.

- 1) Wykonawca określi odpowiednie działania dotyczące ochrony czynnej oraz związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania w odniesieniu do przyjętych celów działań ochronnych dla poszczególnych przedmiotów ochrony, które mogą dotyczyć między innymi:
  - a) wykonania określonych, jednorazowych bądź powtarzalnych, działań ochrony czynnej, w tym działań obligatoryjnych i fakultatywnych (dla trwałych użytków zielonych);
  - b) wdrożenia modyfikacji w stosowanych metodach gospodarowania w siedliskach gatunków;
  - c) utrzymania określonych metod gospodarowania w siedliskach gatunków.

Zaproponowane działania ochronne:

- muszą być indywidualnie zaprojektowane i dostosowane do każdego stanowiska i siedliska gatunku, jeśli wynika to ze specyfiki i zróżnicowania stanowisk i siedlisk gatunku;
  - stworzą standardowy pakiet działań ochronnych, który może być zastosowany do każdego stanowiska lub siedliska gatunku, gdy takie działania mogą być powielane i stosowane dla wielu stanowisk lub siedlisk gatunku i służą celom jego ochrony;
  - polegają na określeniu ogólnych reguł i procedur gospodarowania (np. ogólnych reguł do stosowania w gospodarce rolnej, rybackiej) lub za pomocą mechanizmów o ogólnym zastosowaniu (np. pakietów w ramach obowiązującego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich);
  - nie będą wykluczać możliwości korzystania ze środków pomocowych Unii Europejskiej.
- 2) Gdy występowanie danego gatunku nie zostanie potwierdzone podczas badań terenowych oraz wykazany zostanie brak siedliska tego gatunku w granicach całego obszaru Natura 2000 lub jego zanik w wyniku czynników antropogenicznych po 1 maja 2004 roku, Wykonawca przeanalizuje możliwość odtworzenia siedlisk gatunku oraz zaproponuje działania ochronne mające na celu odtworzenie siedlisk przedmiotu ochrony.
  - 3) Wykonawca określi działania w zakresie monitoringu stanu przedmiotów ochrony, w tym w szczególności monitoring odpowiednich parametrów i wskaźników stanu ochrony przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji działań ochronnych. Wykonawca planując monitoring stanu będzie uwzględniał wskazania zawarte w metodyce PMS GIOŚ.

Wykonawca opisze zaproponowane działania ochronne w odniesieniu do stwierdzonych zagrożeń oraz wskazanych celów działań ochronnych.

Wykonawca przedstawi ww. informacje na Szablonie (pkt 5 Szablonu) oraz w postaci cyfrowych warstw informacyjnych i wydruków map.

6. Przygotowanie propozycji projektu zmian SDF obszaru w zakresie przedmiotów ochrony objętych inwentaryzacją.

Wykonawca przeanalizuje aktualny SDF obszaru i przedstawi propozycję jego zmian w zakresie gatunków zwierząt objętych inwentaryzacją, w tym zwłaszcza w zakresie:

- 1) weryfikacji przedmiotów ochrony;
- 2) aktualizacji oceny znaczenia przedmiotów ochrony (poprzez nadanie wartości A, B, C, D – zgodnych z instrukcją wypełniania SDF).

Wykonawca zweryfikuje dane zawarte w SDF-ie i opracuje projekt jego aktualizacji wraz z uzasadnieniem merytorycznym zgodnie z *Instrukcją wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000. Wersja 2012.1* dostępnej pod adresem <http://natura2000.gdos.gov.pl/wytyczne-i-poradniki>.

Gdy występowanie danego gatunku nie zostanie potwierdzone podczas badań terenowych oraz wykazany zostanie brak siedlisk tego gatunku w granicach całego obszaru Natura 2000, a także jeśli Wykonawca posiada nowsze i udokumentowane dane i informacje inne niż te zawarte w SDF-ie i dokumentacji planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 w odniesieniu do danego gatunku, dane te, w połączeniu z wynikami badań terenowych, mogą posłużyć do wyłączenia gatunku z listy przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000. Propozycja wyłączenia gatunku z listy przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 musi zostać udokumentowana informacjami i danymi naukowymi, które potwierdzą, że popełniono błąd w SDF-ie w zakresie identyfikacji przedmiotów ochrony i ich oceny albo nastąpił zanik gatunku w wyniku procesów naturalnych niewynikających z faktu niepodejmowania działań ochronnych po 1 maja 2004 roku.

Wykonawca przedstawi propozycję zmian SDF obszaru i jego granic na Szablonie (pkt 6 Szablону).

7. Zestawienie literatury wykorzystanej przy realizacji przedmiotu zamówienia.

VI. Forma opracowania ekspertyz

1. Ekspertyzę przyrodniczą w wersji papierowej - Szablon dokumentacji uzupełnienia stanu wiedzy, raport/raporty z prac terenowych - należy spiąć w sposób trwały, dopuszcza się bindowanie materiałów pod warunkiem nietworzenia dużych tomów utrudniających przeglądanie poszczególnych kart, poszczególne tomy należy czytelnie i w sposób trwały opisać na stronie frontowej oraz grzbiecie.
2. Ekspertyzę przyrodniczą w wersji elektronicznej - Szablon dokumentacji uzupełnienia stanu wiedzy, raport/raporty z prac terenowych, opracowane dane GIS, mapy tematyczne, dokumentację fotograficzną – należy przedłożyć na płycie/płytkach CD/DVD i dostarczyć w indywidualnych kopertach na płyty CD/DVD opisanych w sposób trwały na opakowaniu oraz bezpośrednio na płycie (podając nazwę obszaru, typ ekspertyzy, datę nagrania).
3. Dane GIS należy opracować zgodnie z wytycznymi zawartymi w *Standardzie wektorowych danych przestrzennych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska na potrzeby gromadzenia informacji o rozmieszczeniu chronionych gatunków, ich siedlisk oraz siedlisk przyrodniczych*, zwanym dalej „Standardem” oraz *Adaptacji Standardu wektorowych danych przestrzennych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska na potrzeby gromadzenia informacji o rozmieszczeniu chronionych gatunków, ich siedlisk oraz siedlisk przyrodniczych (Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska we Wrocławiu, 2019)*, zwanej dalej „Adaptacją”, stanowiącymi odpowiednio załącznik B i załącznik C do Opisu Przedmiotu Zamówienia. Informacje opisujące strukturę przekazanych danych (klas obiektów) nieopisanych w Standardzie lub Adaptacji lub które zostały uzupełnione o dodatkowe atrybuty, niewskazane w Standardzie lub Adaptacji należy zapisać w formacie .doc lub .docx oraz .pdf. Dokumentacja opisowa zbiorów danych musi być zgodna ze Standardem i Adaptacją. Informacje przestrzenne mają posiadać tzw. metadane zgodne z dyrektywą INSPIRE

- <http://www.inspire-geoportal.eu/InspireEditor/>. Do metadanych należą informacje m.in. o źródle danych, aktualności, właścicielu, organie referencyjnym itp.
4. Mapy należy sporządzić na podkładzie mapowym udostępnionym przez Zamawiającego.
  5. Fotografie: nie mniej niż pięć fotografii dla każdego przedmiotu ochrony (zdjęcie gatunku, zdjęcie śladów bytowania gatunku, zdjęcie jego siedliska, zdjęcie przedstawiające zagrożenie istniejące dla danego gatunku) objętego inwentaryzacją w wersji cyfrowej o rozdzielczości minimum 1024 pikseli na dłuższym boku i 300 dpi. Nazwa pliku winna jednoznacznie określać nazwę fotografowanego obiektu, obszar Natura 2000 i nazwisko autora, zgodnie ze wzorem: *id_zdjecia_nazwa_obiektu_nazwa_obszaru_Natura_2000_autor*. Wraz z dokumentacją fotograficzną należy przedłożyć zestawienie fotografii w pliku tekstowym, zawierającym następujące informacje: id zdjęcia, nazwę fotografowanego obiektu, lokalizację wykonania zdjęcia (miejsceowość i nazwa obszaru Natura 2000), guid stanowiska/siedliska gatunku, datę wykonania zdjęcia, nazwisko autora zdjęcia.
  6. Format plików: pliki tekstowe w formatach: .doc lub .docx oraz .pdf, wydruki map i obrazowania graficzne w formacie .jpg oraz .pdf, cyfrowe warstwy informacyjne w plikach ESRI shapefile (.shp, .shx, .dbf, .prj), fotografie w formacie .jpg lub .tiff.
  7. Wszystkie materiały i opracowania w tym płyty CD/DVD muszą być oznakowane logotypami Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu, Unii Europejskiej, zgodnie ze wzorcami przekazanymi przez Zamawiającego po podpisaniu umowy.
  8. Wykonawca wraz z ostateczną wersją materiałów prześle Zamawiającemu wszelkie materiały uzyskane od Zamawiającego na potrzeby opracowania ekspertyzy (materiały te nie mogą być wykorzystywane do żadnych innych celów poza określonymi w zleceniu).

VII. Organizacja i zakres prac terenowych

1. Zamawiający nie przewiduje możliwości zakupu od Wykonawcy lub innych podmiotów wyników badań opracowanych przed dniem podpisania umowy.
2. Wykonawca będzie przestrzegał założeń metodyki prac terenowych mających na celu uzupełnienie wiedzy o występowaniu gatunków oraz stanie ich ochrony.
3. Wykonawca we własnym zakresie uzyska zgody i pozwolenia wymagane przepisami obowiązującego prawa.
4. Koszty dojazdu pokrywa Wykonawca.

VIII. Warunki kontroli i odbioru danej części prac oraz odbioru końcowego

1. Wyniki inwentaryzacji i oceny gatunków zwierząt zostaną przyjęte przez Zamawiającego pod warunkiem:
  - dostarczenia Zamawiającemu kompletu wymaganej na danym etapie dokumentacji;
  - dostarczenia kompletu wymaganych fotografii (plików cyfrowych);
  - dostarczenia Zamawiającemu bazy GIS – dotyczy odbioru końcowego;
  - braku wad w opracowaniu;
  - kompletności przekazanych materiałów.

2. Opracowanie uznane zostanie za wadliwe, jeśli stwierdzono:
  - niespójność danych (np. inna godzina, inny dzień, inny gatunek opisany w formularzu, inny na zdjęciu itp.);
  - nieprawidłowości w wykonaniu prac/pomiarów dotyczących ponad 10% stanowisk i siedlisk gatunków lub ponad 10% transektów;
  - nieprawidłowości w dokumentacji fotograficznej;
  - nieprawidłowości w dokumentacji terenowej;
  - braki w dokumentacji dotyczącej oceny gatunków;
  - brak lub pominięcie w pracach terenowych stanowisk zwierząt (tych dla których jest to celowe), wykazanych w poprzednich opracowaniach bez komentarza;
  - braki w ekspertyzie lub ekspertyzach.

3. Nieprawidłowości wykonania prac:
  - brak fotografii;
  - stwierdzenie manipulacji w plikach zdjęciowych lub usunięcie danych EXIF;
  - stwierdzenie wykonania prac w nieprawidłowych terminach.

4. Przy wykonywaniu zdjęć należy zwracać uwagę na prawidłowe ustawienie daty i godziny. Rozbieżność w czasie pracy tych urządzeń może być uznana przez Zamawiającego za wadę dokumentacji.

5. Odbioru dokonują przedstawiciele Zamawiającego w obecności co najmniej jednego przedstawiciela Wykonawcy. Odbiór potwierdzany jest protokołem odbioru. Protokół odbioru sporządza się w pięciu egzemplarzach, jeden dla Wykonawcy, cztery dla Zamawiającego.